

Overweging De Cromhoff, ouderenviering, donderdag 6 oktober 2022

Bij de lezingen van de 28^e zondag dh jaar 2 Koningen 5,14-17 / Lucas 17,11-19

We hebben in de eerste lezing geluisterd naar het verhaal van Naäman, die bevelhebber was van het Aramese leger en leed aan een huidziekte.

We lezen in deze perikoop echter alleen over zijn genezing: als we de Bijbel erop na slaan, staat aan het begin van dit hoofdstuk geschreven dat hij naar de Jordaan ging om zich te laten genezen op voorspraak van een jong meisje, dat was buitgemaakt door de Arameeërs en als slavin diende bij de vrouw van Naäman. Het was dit meisje dat vertelde dat hij naar de profeet Elisa zou moeten gaan in Samaria en dat Elisa hem zou kunnen genezen.

Het is toch bijzonder dat zo'n bevelhebber luistert naar de goede raad van twee vrouwen: naar de raad van een slavin én kennelijk naar de raad van zijn vrouw! Van vrouwen naar vertrouwen. Hier denk ik even aan Maria!

Naäman gaat met goedkeuring van zijn koning naar de profeet Elisa, die hem beveelt zich zeven keer te baden in de Jordaan. En hoewel Naäman eerst nog tegensputtert, doet hij het toch, op aanraden van zijn bedienden en warempel: hij wordt weer rein en zijn huid wordt weer als die van een klein kind.

Een grote man die luistert naar de minsten. Hij heeft er vertrouwen in. En dompelt zich zeven keer onder. Ja, hij heeft geluisterd naar de stem van de minsten en gedaan wat een 'man van God', in dit geval de profeet Elisa, hem zei te doen.

Luisteren: hoe vaak voelen wij ons niet te goed, of weten wij het beter en doen wij iets niet, omdat we halsstarrig zijn? Soms willen we niet luisteren naar goede raad, zeker niet als wij denken betere mensen te zijn, belangrijker te zijn. Kunnen wij ook gewoon doen wat goed voor ons is?

Naäman is zo dankbaar dat hij Elisa wil belonen, die dit weigert. Immers, Elisa zelf heeft hem niet genezen, maar God! Naäman dankt hem tenslotte toch door Elisa te zeggen dat hij nooit meer offers aan andere goden wil opdragen. Hij is bekeerd tot onze Ene God. Die ene God, die barmhartig was voor hem. Hij vraagt Elisa om dan toch het minste mee te mogen nemen: een vracht aarde. Heilige grond.

Ik vind het bijzonder dat hij die aarde noemt: want zijn wij zelf niet uit aarde geschapen en moeten wij niet met beide benen op de grond staan?

Hier, op deze aarde, moeten wij ons leven waarmaken: luisteren naar goede raad, van wie ook, hoe schijnbaar onbelangrijk ook – en buigen, danken voor Gods wonderen. Hier, op deze aarde, moeten we weer óp kunnen staan, ons durven laten zien, moeten we verder kunnen gaan met ons leven. Daar helpt God ons bij.

En waar we voelen, ervaren en weten dat God bij ons is, daar zijn we op heilige grond.

Ook in het evangelieverhaal lezen we over melaatsen – mensen met huidziekte. Nu gaat het zelfs over tien melaatsen. Melaatsheid: zo'n oude ziekte. Huidvraat. Zouden we tegenwoordig niet eerder spreken van zielevraat – want zijn we niet allemaal wel ergens aangevreten door egoïsme, wrok, haast, liefdeloosheid. In die zin zijn wij ook een beetje melaats. Als wij liefde zoeken – geven we die dan ook? Als we vergeving zoeken – blijven we dan niet steken in wrok?

Deze tien mensen willen ook genezen worden. Ze smeken om Gods barmhartigheid, willen weer verder met hun leven, zonder nagestaard te worden of uitgestoten te worden. Ze willen er weer bij horen! Het zijn mensen die waardigheid zoeken, geen medelijden.

Mij viel het woordje 'afstand' op: grote afstand zelfs. De tien melaatsen zagen kennelijk wel dat Jezus hun dorp binnenkwam, maar bleven op grote afstand staan en moesten roepen om zich verstaanbaar te maken.

Heer, Ontferm U over ons – durven wij die vraag nog aan God te stellen: een vraag, een gebed, waarmee we Jezus vragen om naar ons om te zien, om barmhartig te zijn. In de minste herkent Jezus onze God. In het smeken herkent Jezus de smart. In de afstand herkent Jezus de terughoudendheid, de schaamte, de voorzichtigheid. In het roepen herkent hij de diepe wens, de smeekbede. Nu is het Jezus die naar de minste luistert!

Durven wij te roepen als we ons leven niet meer zien zitten? Durven wij God te vragen naar ons om te zien en barmhartig te zijn?

Of voelen wij ons te min?

We durven God vaak niet nader te komen. Wij zijn zo ver weg van de hemel. Die afstand tot God lijkt vaak zo groot. En toch komt God dichtbij, nabij, als we hem roepen - en hoort hij ons roepen, ons gebed.

Ontferm U over mij: heb erbarmen, heb medelijden, zie naar mij om. Jezus luistert naar ons en laat zich raken: Jezus overbrugt die afstand van hemel tot aarde. Hij is de verbinder. Hij is de beweging. Hij is de weg.

Niemand is hem te min!

En wat dan? Zijn wij als Nāaman en willen wij misschien ook per ongeluk degene belonen die ons de weg naar God wijst, in plaats van God zelf te bedanken?

Of zijn wij als de negen genezen melaatsen die ook genezen zijn, maar meteen dóór gaan met leven en niet meer naar God omzien?

Het is die ene melaatse, een Samaritaan nota bene, iemand uit een ander volk, die Jezus herkende als Zoon van God en zich voor zijn voeten wierp om Hem te danken. Jezus, die eerst op afstand bleef, komt nóg dichterbij als wij hem danken. Dan kunnen we echt weer opstaan en verder gaan!

En hoe dankbaar zijn wij? Ontvangen wij als vanzelfsprekend genezing, dagelijks brood, vergeving en vrede zonder daarbij stil te staan? Of kunnen we daarin het niet vanzelfsprekende zien en God daarbij betrekken?

“Dankt, dankt nu allen God, met hart en mond en handen”, zingt een oud lied. Danken om een vrij en vrolijk hart en milde vrede. Laten we dat blijven doen: God danken. Om alles wat hij voor ons doet. En waar ons hart vol van is, daar loopt de mond van over: laat ons hart dus vol dankbaarheid zijn! Daarmee kunnen we ook anderen weer bemoedigen en op weg helpen.

Eigenlijk is dit verhaal een Paasverhaal: met Jezus' genezende liefde kunnen we opstaan en rolt elke steen van ons af. Roep dus maar en luister. Heb vertrouwen. Wees een opgewekte mens. En dank!

Of we nu een Samaritaan zijn, een vreemdeling of een melaatse. God is er voor de minsten, voor hen die nederig zijn en dankbaar. Hij geeft ons hoop en vrede. Gewoon hier, op deze aarde.

Amen.